

**Česká školní inspekce
Pražský inspektorát**

INSPEKČNÍ ZPRÁVA

ČŠIA-694/23-A

Název	Základní škola sv. Voršily v Praze
Sídlo	Ostrovní 9, 110 00 Praha 1
E-mail	skola@zssv.cz
IČO	45246751
Identifikátor	600001083
Právní forma	Školská právnická osoba
Zastupující	PhDr. Filip Roubíček, Ph.D.
Zřizovatel	Českomoravská provincie Římské unie řádu sv. Voršily
Místo inspekční činnosti	Ostrovní 9, 110 00 Praha 1
Inspekční činnost na místě	22. 3. 2023 – 27. 3. 2023

Inspekční činnost byla zahájena doručením oznámení o inspekční činnosti.

Předmět inspekční činnosti

Hodnocení podmínek, průběhu a výsledků vzdělávání poskytovaného základní školou podle § 174 odst. 2 písm. b) a c) zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), ve znění pozdějších předpisů.

Charakteristika

Právnícká osoba Základní škola sv. Voršily v Praze (dále „škola“ nebo „institute“) vykonává činnost základní školy, školní družiny a školního klubu. Škola se nachází v oblasti historické zástavby Nového Města s dobrou dopravní dostupností. Vzdělávání probíhá v hlavní budově školy, zájmové vzdělávání je umístěno ve vlastních prostorách v objektu školy.

Škola poskytuje základní vzdělání založené na křesťanských principech. Je otevřená všem, kdo mají zájem spolupodílet se na výchovně vzdělávacím programu školy a přijímat jeho křesťanskou orientaci. Škola klade důraz na vytváření pozitivního klimatu založeného na vzájemné úctě, respektu, důvěře a morálce. Realizovaný školní vzdělávací program propojuje výuku v duchu křesťanských morálních a etických hodnot s akcentem na rozvoj osobnostní a sociální výchovy a podporu komunikačních a jazykových dovedností. Charakteristickým rysem života školy jsou duchovní aktivity, např. školní mše, duchovní obnovy, příprava ke svátostem, slavnosti liturgického roku aj. Součástí vzdělávání je výuka náboženství či náboženská výchova. Ve výuce jsou využívány principy hodnotového vzdělávání, které u žáků podporují rozvoj empatie a solidarity s druhými a porozumění životním hodnotám. K tradičním prioritám školy patří také posilování jazykových a komunikačních dovedností v oblasti cizích jazyků. V souladu s tím je první cizí jazyk – němčina či francouzština - vyučován od 1. ročníku, druhý cizí jazyk (angličtina) od 4. ročníku. Komunikační dovednosti žáků v cizím jazyce jsou dále rozvíjeny v anglickém oddělení školní družiny či ve školním klubu.

Pro školu je rovněž typická realizace rozmanitých projektů, školních aktivit a bohatá nabídka mimoškolních akcí, které vysokou měrou přispívají k celostnímu rozvoji osobnosti žáka.

K termínu inspekční činnosti se ve škole vzdělávalo 537 žáků v 18 třídách. Nejvyšší povolený počet (540) žáků byl využit na 99 %. Zájmové vzdělávání bylo k termínu inspekční činnosti poskytováno 148 účastníkům v 6 odděleních školní družiny a 208 účastníkům školního klubu. V termínu inspekční činnosti se vzdělávalo 15 žáků v zahraničních školách a 53 žákům bylo povoleno individuální vzdělávání.

ZŠ je fakultní školou Pedagogické fakulty UK. Škola je součástí celosvětové sítě voršilských škol.

Hodnocení podmínek vzdělávání

Prioritou vedení organizace je v souladu s filozofií školy vytvářet podnětné vzdělávací prostředí a poskytovat kvalitní všeobecné vzdělávání obohacené o křesťanskou tematiku. Zdařilému uskutečňování vytýčených cílů napomáhá respektující přístup vyučujících v průběhu vzdělávání, realizace rozmanitých školních i mimoškolních aktivit a projektů a různé formy spolupráce se zákonnými zástupci žáků i křesťanskou komunitou, zahrnující široké spektrum činnosti.

Systém řízení vychází z reálné a jasně definované koncepce rozvoje komunitní křesťanské školy, jež reflektuje potřeby instituce a zohledňuje zájmy zřizovatele, pedagogů a zákonných zástupců žáků. Plynulému fungování školy napomáhá systém pravidelných porad, spolupráce a sdílení pedagogických zkušeností mezi vyučujícími. Učitelům jsou vytvořeny podmínky pro participaci na fungování instituce v rámci činnosti metodických sdružení a předmětových komisí a prostřednictvím jednání pedagogické rady. Učitelé v rámci metodických sdružení či předmětových komisí spolupracují zejména v oblasti

organizačního zajištění vzdělávacích aktivit a koncipování výuky, organizace projektů a soutěží.

Kvalita vzdělávání je průběžně posuzována hospitační činností. Vedení školy monitoruje a vyhodnocuje úroveň pedagogického procesu, poskytuje učitelům zpětnou vazbu, vytváří jim prostor pro sebereflexi, vzájemnou spolupráci a motivuje je k dalšímu profesnímu rozvoji. Závěry z hospitační činnosti obvykle vyústí v konkrétní doporučení ke zlepšení pedagogické práce. Jejich využití je však ponecháno na uvážení a přístupu jednotlivých vyučujících, což se projevuje rozdílnou kvalitou výuky. V ojedinělých případech se nedaří aplikovat do výuky doporučená metodická opatření a ověřovat jejich účinnost formou následných hospitací. Z přímého pozorování inspekčního týmu vyplývá, že část učitelů vyžaduje soustavnější odborné i pedagogické vedení zaměřené např. na inovaci výukových metod a postupů či podporu individuálních vzdělávacích potřeb každého žáka.

Od posledního inspekčního hodnocení se zvýšil počet pedagogů a zároveň se snížil podíl vyučujících splňujících podmínky odborné kvalifikace. Výchovně vzdělávací proces zajišťuje 74 pedagogických pracovníků (49 učitelů, 6 vychovatelek ve školní družině, 2 vychovatelky ve školním klubu, 3 řádové sestry, 5 asistentů pedagoga a 9 školních asistentů, kteří pozitivně ovlivňují kvalitu výuky). Někteří z nich zastávají současně více pozic. Téměř desetina vyučujících nespĺňuje předpoklady odborné kvalifikace. Většina z nich si však potřebnou kvalifikaci doplňuje odpovídajícím studiem. Nekvalifikovanost učitelů neměla zásadní negativní dopad na kvalitu výuky. Erudici některých vyučujících dokládá jejich lektorská činnost. Začínajícím učitelům je poskytován zaškolovací program nebo pomoc zkušenějšího pedagoga. Z inspekčních zjištění vyplynula potřeba intenzivnější podpory méně zkušených učitelů zejména v komunikaci se žáky nebo v oblasti metod a forem výuky.

Kvalitu výchovně vzdělávacího procesu a naplňování koncepčních záměrů pozitivně ovlivňují dlouhodobě rozvíjené partnerské vztahy. Vedení školy vytváří vhodné podmínky pro otevřenou komunikaci se zákonnými zástupci žáků. Úzké propojení školy s rodičovskou veřejností v rámci specifických vzdělávacích, tradičních aktivit a oslav podporuje přenos informací i okamžitou zpětnou vazbu, umožňuje aktivní zapojení rodičů do života školy a podporuje rozvoj komunitního prostředí. Spolupráce s partnerskými církevními školami a řeholními řády umožňuje sdílení zkušeností a přispívá k mobilitě žáků i učitelů a k rozvoji jejich kompetencí. Konstruktivní vztahy udržuje vedení školy se zřizovatelem, který svou podporou zajišťuje společenské, náboženské a kulturní akce. Kooperace s dalšími subjekty je účelně využívána při realizaci školních i mimoškolních aktivit, primární prevence, podpory žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, k podpoře charitativní činnosti.

Efektivní vícezdrojové financování školy a účelné nakládání s finančními prostředky umožňuje postupnou materiální obnovu i zabezpečení plynulého chodu organizace. Od posledního inspekčního hodnocení došlo k řadě rekonstrukcí a stavebních úprav, např. rekonstrukce půdních prostor, které přispěly k výraznému zlepšení prostorových podmínek a vytvoření velmi dobrého zázemí pro výuku i zájmovou činnost. Přesto jsou však prostorové podmínky školy pro její další rozvoj limitující, např. některé kmenové třídy jsou zároveň i odbornými učebnami. Pro vzdělávání žáků a aktivity školy jsou využívány i další prostory, např. školní kaple, tělocvična, gymnastický sál s lezeckou stěnou, plavecký bazén, venkovní hřiště. Žáci mají dispozici také knihovnu s bohatou nabídkou titulů pro nejrůznější věk i úroveň čtenářů. Výuka je podporována účelným využíváním informačních i komunikačních technologií, využitím didaktických pomůcek, elektronických učebnic a výukového softwaru. Prostory školy jsou esteticky upravené a podnětné, na jejich výzdobě

se podílejí žáci svými pracemi. Škola je bezbariérová. Školní stravování pro žáky je zajištěno komerčním subjektem v nedaleké budově patřící zřizovateli školy.

Hodnocení průběhu vzdělávání

Vzdělávání ve většině sledovaných vyučovacích hodin probíhalo v příznivé pracovní atmosféře, žáci respektovali dohodnutá pravidla vzájemné komunikace a stanovené postupy práce. Zvolené vzdělávací strategie vesměs odpovídaly charakteru probíraného učiva, věku, studijním předpokladům žáků a jejich vzdělávacím potřebám. Osobnostní předpoklady a pedagogické zkušenosti jednotlivých učitelů částečně ovlivňovaly způsob výuky, např. účinné využití aktivizačních metod a forem výuky, motivace žáků k vyučovanému předmětu.

Učitelé zpravidla dbali na srozumitelné seznámení s cílem či tématem hodiny, úvodní a průběžná motivace žáků byla zaznamenána většinou pouze ve výuce žáků mladšího školního věku. Při výuce pedagogové využívali mezipředmětové vztahy a vlastní zkušenosti žáků. Nejčastěji využívanou frontální výuku vhodně kombinovali s metodicky dobře vedeným řízeným rozhovorem a samostatnou prací žáků, kladli důraz na procvičování a upevňování učiva. Někteří učitelé účelně volili činnosti ve skupinách napomáhající vzájemné kooperaci žáků. K aktivizaci žáků na 1. stupni přispěla efektivní práce v komunitním kruhu, vstupní motivace žáků, činnostní a vrstevnické učení či vhodné zařazení pohybových chviliek. V části hospitovaných hodin na 1. i 2. stupni byly využívány metody a formy práce vycházející z konstruktivistického přístupu ke vzdělávání v souladu s vizí školního vzdělávacího programu. V matematickém vzdělávání byla v části tříd 1. stupně realizována výuka Hejného metodou. Použité metody a formy práce byly vhodně vyvážené, žáci matematizovali reálné situace a řešili problémy, průběžně popisovali a vysvětlovali svoje činnosti, navrhovali možné postupy řešení a diskutovali o jejich správnosti. Prožitkové učení využitě v části jazykového vzdělávání podněcovalo žáky k myšlení v souvislostech, tvořivému přístupu a v sociální rovině k toleranci a vzájemnému respektu. Názornost výuky v hospitovaných hodinách vhodně podporovalo používání didaktické techniky, učebních pomůcek a dalších materiálů souvisejících s probíraným tématem. Část výuky cizích jazyků byla vedena v cílovém jazyce přiměřeně úrovni žáků, rozvíjeny byly receptivní i produktivní řečové dovednosti, záměrně byly častěji zařazovány konverzační aktivity vycházející z reálného života. Včasnou korekcí občasných projevů nesprávné výslovnosti žáků a vhodným důrazem na fonetické náležitosti ústní komunikace byla cíleně zvyšována kvalita mluveného projevu žáků. Funkční podporou vzdělávání žáků byli asistenti pedagoga. Poskytovali přiměřenou pomoc nejen žákům se speciálními vzdělávacími potřebami, ale napomáhali i plynulosti vzdělávacího procesu (dopomoc žákům, organizační podpora při skupinové práci, příprava učebních materiálů, apod.).

Efektivitu výuky v části hospitovaných hodin snižovaly některé organizační nebo metodické nedostatky. Zvolené vzdělávací strategie vedly k nerovnoměrnému zapojení žáků do vzdělávacího procesu, k nižší míře motivace žáků a někdy i jejich pasivitě a nekázní. V některých hodinách vyučující nevytvářeli dostatek prostoru pro iniciativu žáků, nedokázali efektivně využít jejich potencialit, pouze v malé míře podporovali rozvoj komunikativních dovedností žáků v cizím jazyce. Vyučovací metody, které by vedly žáky k samostatnému uvažování, návržení řešení problému, hledání postupů, vyhledávání informací byly zařazeny pouze v části hodin. Nízká míra diferenciací zadávaných úloh ve většině hospitovaných hodin dostatečně nepodporovala odlišné pracovní tempo, rozdílnou úroveň znalostí a dovedností žáků i jejich individuální potřeby. Nedostatkem většiny sledovaných hodin byla absence shrnutí učiva v závěru vyučovací jednotky, a tím

i ověření splnění vzdělávacího cíle. Jen ojediněle bylo využito systematické vedení k sebereflexi a vrstevnickému hodnocení jako prostředku rozvoje osobnosti žáků. Žákům tak není poskytována včasná účinná zpětná vazba o úspěšnosti a správnosti jejich práce. V dostatečné míře nebyly korigovány chyby v písemném projevu žáků, menší pozornost byla rovněž věnována jejich jazykové kultuře (správné vyjadřování). V části hodin výuky mladších žáků nekladli vyučující potřebný důraz na rozvoj grafomotorických návyků, tj. na podporu správného sezení a psaní.

Na dopolední vyučování vhodně navazuje činnost školní družiny a školního klubu, které přispívají k zaměření školy a nabízí žákům kvalitní alternativy využití volného času. Řízené i spontánní činnosti a relaxace jsou přiměřeně časově rozvrženy. Rozmanitá nabídka zájmových kroužků poskytuje žákům školy možnost dále si rozšiřovat a prohlubovat znalosti a dovednosti v různých oblastech s ohledem na jejich osobnostní předpoklady a zájmy např. výuka cizích jazyků, čtenářský klub, matematicko-herní aktivity, divadelní kroužek, scénický tanec, kreativní klub, hra na hudební nástroje aj.

Hodnocení výsledků vzdělávání

Komunitní charakter školy se příznivě promítá ve výsledcích vzdělávání žáků. Ve sledovaném období dosahovali žáci stabilních výsledků, vysoké procento prospělo s vyznamenáním. Z analýzy výsledků vzdělávání vyplývá, že na prvním i druhém stupni prospívá většina žáků s vyznamenáním, na prvním stupni mívají téměř všichni až do třetí třídy samé jedničky. Zhruba polovina žáků pátých tříd odchází na osmiletá gymnázia, z deváté třídy pak nejčastěji na střední odborné školy, gymnázia a školy s uměleckým zaměřením. Žáci s potřebou podpůrných opatření nedosahují horších výsledků než žáci intaktní. Pedagogové při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami zohledňují jejich vzdělávací potřeby. V některých případech jsou tito žáci hodnoceni slovně, což zajišťuje komplexní posouzení jejich vzdělávacích výsledků z různých hledisek včetně vyhodnocení míry individuálního pokroku a poskytnutí doporučení k dalšímu rozvoji žáka.

Pedagogové získávají podklady pro hodnocení obvyklými způsoby, tj. písemným a ústním zkoušením, hodnocením práce žáka v hodině apod., někteří pedagogové využívají žákovská portfolia. K ověření znalostí žáků v hlavních předmětech kurikula slouží čtvrtletní písemné práce a srovnávací testy. Výsledky vzdělávání jsou pravidelně projednávány v pedagogické radě. Porovnání znalostí žáků napříč ročníky a předměty a následná koordinace výukového procesu jsou projednávány pedagogy na úrovni metodických orgánů, které se podílejí na sjednocení měřítek hodnocení. K objektivnímu porovnání výsledků vzdělávání škola využívá externí testování, v něm žáci dosahují převážně nadprůměrných výsledků. Nadprůměrných výsledků žáci dosáhli v centrálně zadávaných testech jednotné přijímací zkoušky v roce 2022 v předmětech český jazyk a matematika. Dokladem dobré úrovně vzdělávacích výsledků je také úspěšnost žáků při přijímání přijetí na víceletá i čtyřletá gymnázia. Škola cíleně vytváří vhodné podmínky pro všestranný rozvoj osobnosti žáků, podporu jejich talentu nebo individuálních a skupinových zájmů např. zařazením části nadaných žáků do skupinového programu pro nadané děti, účasti v různých typech školních projektů, zájmových aktivit či soutěží a olympiád, méně pak cílenou diferenciací v průběhu výuky.

K adaptaci žáků prvních tříd na školní prostředí přispívá motivační hodnocení, spolupráce s Mateřskou školou sv. Voršily v Praze a aktivity pro budoucí žáky prvních ročníků (plavání v bazénu, návštěvy dětí v 1. třídách). S cílem zajistit plynulý přechod žáků z prvního na druhý stupeň realizuje škola adaptační kurzy k stmelení nově vytvořených kolektivů.

Z analýzy přehledů prospěchu vyplývá, že při přechodu žáků na druhý stupeň vzdělávání nedochází k výrazným výkyvům v klasifikaci.

Komplexní a systematická práce školního poradenského pracoviště vytváří příznivé podmínky pro práci se žáky s potřebou podpůrných opatření, odlišným mateřským jazykem a pro prevenci školní neúspěšnosti. Vytvořený systém péče o žáky s potřebou podpůrných opatření zahrnuje včasnou identifikaci vzdělávacích problémů žáků, spolupráci se zákonnými zástupci, informovanost a metodickou pomoc učitelům a kooperaci se školskými poradenskými zařízeními. Intenzita podpory (individuální vzdělávací plán, podpora asistenta pedagoga, předmět speciálně pedagogické péče, diagnostická pozorování) koresponduje s definovanými doporučeními, jejichž účinnost je vyhodnocována ve spolupráci s odbornými pracovišti. Podpora žákům s odlišným mateřským jazykem je zajištěna formou individuálních konzultací, účastí v kurzech češtiny pro cizince, úlevou hodnocení žáků a částečně i diferencovaným zadáním učiva ve výuce. Vhodně zvolené pedagogické postupy (např. doučování, konzultace, zvýšený individuální přístup ve výuce, možnost opravy, přezkoušení, vypracování referátu aj.) realizované v úzké součinnosti s třídními učiteli a zákonnými zástupci přispívají k prevenci školní neúspěšnosti. Žáci, kteří jsou vzdělávání individuálně, mají možnost zapojit se do života školy účastí na školních akcích, pravidelných tematických setkáních, tvořivých dílnách a společných vzdělávacích projektech.

Soustavným výchovným působením se škole daří eliminovat projevy rizikového chování žáků. Problematiku prevence sociálně patologických jevů účelně doplňuje vzdělávací obsah některých předmětů. Důležitou úlohou v předcházení negativním jevům představuje bohatá nabídka mimoškolních aktivit a kroužků.

Závěry

Vývoj školy

Od posledního inspekčního hodnocení došlo k nárůstu pedagogických pracovníků. Zvýšil se podíl učitelů bez odborné kvalifikace. Škola si nadále udržuje tradici jazykového vzdělávání žáků. Zkvalitnilo se materiálně technické zázemí a vybavení školy.

Silné stránky

- příznivá vzdělávací atmosféra a vzájemně partnerský přístup učitelů a žáků ve většině hodin
- pozornost věnovaná osobnostnímu rozvoji žáků, podpora otevřenosti a tolerance
- rozvíjené partnerské vztahy přispívají k zaměření školy a spolupráci s obdobně zaměřenými institucemi i širší veřejností
- široká škála volnočasových aktivit v rámci zájmového vzdělávání

Slabé stránky a/nebo příležitosti ke zlepšení

- nízká míra diferenciací výuky či jiných úprav organizace, forem a metod s ohledem na rozdílné studijní předpoklady žáků a odlišné tempo jejich práce
- nižší míra metodické a didaktické propracovanosti části vyučovacích hodin, nedostatečné využití didaktického závěru vyučovacích hodin ke zhodnocení naplnění vzdělávacího cíle a absence zapojení žáků do vzájemného hodnocení a jejich sebehodnocení

- důsledné vyžadování plnění stanovených opatření či metodických doporučení, včetně následné kontroly zaměřené na jejich aplikaci ve výuce a vyhodnocování jejich účinnosti

Doporučení pro zlepšení činnosti školy

- účelně uplatňovat didaktické metody vedoucí k aktivnímu zapojení žáků do výuky, didakticky využívat závěry hodin ke shrnutí a ověření pochopení učiva
- ve vyšší míře uplatňovat diferenciaci ve výuce s ohledem na rozdílné studijní předpoklady žáků a odlišné tempo jejich práce
- efektivněji využívat mechanismy následné kontroly a zacílit hospitační činnost na konkrétně definované cíle s vyhodnocením pokroku pedagogických kompetencí učitele, ve větší míře metodicky a didakticky podporovat některé vyučující a zaměřit další vzdělávání pedagogů na aktivizační metody a formy výuky a jejich postupnou implementaci do vyučování
- při vzdělávání žáků mladšího školního věku klást přiměřený důraz na rozvoj grafomotorických návyků, podporu správného sezení, zajistit správnou výšku lavic a židlí

Seznam dokladů, o které se inspekční zjištění opírají

1. Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání „Společně“ platný k termínu inspekční činnosti včetně dodatků
2. Školní vzdělávací program školní družiny platný k termínu inspekční činnosti
3. Školní vzdělávací program školního klubu platný k termínu inspekční činnosti
4. Školní řád včetně pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků platný ve školním roce 2022/2023
5. Výběr třídních knih vedených ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
6. Výroční zpráva za školní rok 2021/2022
7. Rozvrh vyučovacích hodin platný ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
8. Záznamy z pedagogických rad vedené ve školním roce 2022/2023 k termínu inspekční činnosti
9. Portfolio odborných pracovníků školního poradenského pracoviště vedené k termínu inspekční činnosti
10. Preventivní program školy platný ve školním roce 2022/2023
11. Účetní závěrka za rok 2021

Poučení

Podle § 174 odst. 11 školského zákona může ředitel školy podat připomínky k obsahu inspekční zprávy České školní inspekci, a to do 14 dnů po jejím převzetí. Případné připomínky zašlete na adresu, Česká školní inspekce, Pražský inspektorát, Arabská 683, 160 66 Praha 6, případně prostřednictvím datové schránky (g7zais9), nebo na

e-podatelnu csi.a@csicr.cz s připojením elektronického podpisu, a to k rukám ředitele inspektorátu.

Inspekční zprávu společně s připomínkami a stanoviskem České školní inspekce k jejich obsahu zasílá Česká školní inspekce zřizovateli a školské radě. Inspekční zpráva včetně připomínek je veřejná a je uložena po dobu 10 let ve škole nebo školském zařízení, jichž se týká, a v místně příslušném inspektorátu České školní inspekce. Zároveň je inspekční zpráva zveřejněna na webových stránkách České školní inspekce a v informačním systému InspIS PORTÁL.

Složení inspekčního týmu a datum vyhotovení inspekční zprávy

Titul, jméno, příjmení, funkce

Mgr. Iva Hlásenská, školní inspektorka,
vedoucí inspekčního týmu

Iva Hlásenská v.r.

Mgr. Karel Pešina, školní inspektor

Karel Pešina v.r.

Mgr. Tomáš Šimek, školní inspektor

Tomáš Šimek v.r.

Bc. Šárka Snížková, kontrolní pracovnice

Šárka Snížková v.r.

Ing. Olga Jůnová, přizvaná osoba
(MŠMT, oddělení základního vzdělávání)

Olga Jůnová v.r.

V Praze dne 30. 5. 2023